

1. Статистикалық байқаудың мақсаты

Осы нысанның байқау мақсаты кәсіпорынның өндірістік-қаржылық қызметінің негізгі көрсеткіштерін анықтау болып табылады.

2. Респонденттер тобы

Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын, жұмыс істейтіндердің тізімдік саны 50 адамнан асатын заңды тұлғалар, шетелдік заңды тұлғалардың филиалдары, сондай-ақ кәсіпкерлік қызметтен қосымша табыс көздері бар және бухгалтерлік есептілікті бухгалтерлік есепке алудың шоттары, халықаралық және ұлттық стандарттарының типтік жоспарын қолдана отырып жүргізуші қазыналық кәсіпорындар (ұйымдар) тапсырып отырады.
Білім беру, денсаулық сақтау ұйымдары, банктер, сақтандыру компаниялары, зейнетақы қорлары, қоғамдық қорлар және қоғамдық бірлестіктер есеп бермейді.

3. Нысанда қолданылатын терминдер мен анықтамалар

Қызметтің негізгі түрі - субъект жүзеге асыратын қызметтің басқа әрбір түріне қосылған құн салығынан асатын қандай да болмасын қызмет түрі.

Қосалқы қызмет – бұл үшінші тараптарға арнап өнім өндіретін немесе қызмет көрсететін негізгі қызметтен бөлек қызмет түрі.

Өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтер көлемі - өндірушінің өзі белгілеген бағасымен босатылған (жөнелтілген) өнім (тауардың, қызмет көрсетудің) құны.

Өндірушінің бағасы - кәсіпорын «қақпасынан» шыққан сәттен бастап өнімнің өндірушіден тұтынушыға дейінгі аралықтағы қозғалысына байланысты, ҚҚС-сыз және акциздерсіз, сауда және өткізу үстемелерісіз, тасымал және басқа да шығыстарды есепке алмаған өткізілуге жататын өнімнің бірлік өлшемдегі бағасы.

Кәсіпорын ішінде пайдаланылған өнімдер мен көрсетілген қызметтер – субъектінің бір құрылымдық бөлімшесінің осы субъектінің екінші құрылымдық бөлімшесінің пайдалануына берілген өнімнің (жұмыстың, қызмет түрлерінің) құны, яғни, ішкі айналым.

Аяқталмаған өндіріс (құрылыс, жартылай дайын өнімдер, құралдар, өзі жасап шығарған көмекші құрылғылар) – технологиялық процестердің алдын-ала қарастырылған барлық өңдеу сатыларынан өтпеген және өндірістік өңдеу үстіндегі (өңдеу жұмыстарының барлық сатыларында өңделу үстіндегі бөлшектер мен жартылай дайын өнімдер; жасалып болса да әлі жинақталып болмаған бөлшек тетіктер мен жартылай дайын фабрикаттар). Тапсырысшымен контрактсыз істелінгенде, төлем түспегенде аяқталмаған құрылыс және бітпеген күрделі жөндеу аяқталмаған өндіріске жатады.

Өндірістік шығыстар – негізгі және қосалқы қызмет түрлеріндегі өндірілген өнімнің өзіндік құнын құрастыратын шығындар және көрсетілген қызметтер.

Өндірістік емес шығыстар - өнімдер өткізу мен қызмет көрсету бойынша шығыстардан, әкімшілік шығыстардан, қаржыландыруға жұмсалған және басқа шығыстардан тұратын кезең шығыстары.

Материалдық шығындар - көрсетілетін материалдық ресурстардың құны оларды сатып алу (ҚҚС, акциз есебісіз) бағасына сүйеніп, жабдықтау, делдалдық, сыртқы экономикалық ұйымдарға төленген үстеме баға (үстемеақы), комиссиялық сыйақылар, тауар биржасы қызметінің құны, кеден бажы, бөгде ұйымдардың және кәсіпорынның қызметкерлері болып табылмайтын жеке тұлғалардың күштерімен жүзеге асырылатын тасымалдауға, сақтауға және жеткізуге жұмсалатын шығыстары қоса қалыптасады.

Шикізат және материалдар; сатып алынған жартылай дайын өнімдер, жиынтықтаушы бұйымдар - сырттан сатылып алынған шикізат және материалдардың құны, өңдеуге, монтаждауға жұмсалатын көліктік-дайындау шығыстарын, сатып алынған бұйым мен және жартылай дайын өнім, сондай-ақ қалыпты технологиялық процесті қамтамасыз ету үшін өнімді дайындау процесінде пайдаланылатын қосалқы материалдар.

Отын - технологиялық мақсаттарға, энергияның барлық түрлерін өндіруге, үйлерді жылытуға, көлік кәсіпорындары орындаған өндіріске қызмет көрсету бойынша көлік жұмыстарына жұмсалатын, шеттен сатып алынған және де кәсіпорынның өзімен өндірілген отынның барлық түрлерінің құны.

Энергия - кәсіпорынның технологиялық, энергетикалық, қозғалтқыштық және басқа да өнеркәсіптік-өндірістік мұқтаждарына жұмсалатын сатып алынған энергияның барлық түрлерінің құны.

Өтелім - активтің пайдалы қолдану мерзімі ішінде активті сатып алу құнының өнімнің өзіндік құнына немесе шығысқа бірте-бірте ауысуы.

1. Цель статистического наблюдения

Целью наблюдения данной формы является определение основных показателей финансово-хозяйственной деятельности предприятия.

2. Круг респондентов

Указанную форму заполняют и представляют в органы государственной статистики юридические лица, осуществляющие предпринимательскую деятельность, филиалы иностранных юридических лиц, а также казенные предприятия, имеющие дополнительные источники дохода от предпринимательской деятельности, со списочной численностью работающих более 50 человек и составляющие бухгалтерскую отчетность в соответствии с международными или национальными стандартами финансовой отчетности.

Не представляют отчетность организации образования, здравоохранения, банки, страховые компании, пенсионные фонды, общественные фонды, общественные объединения и холдинговые компании.

3. Термины и определения, используемые в форме

Основной вид деятельности - вид деятельности, добавленная стоимость которого превышает добавленную стоимость любого другого вида деятельности, осуществляемого субъектом.

Вторичная деятельность – вид деятельности, помимо основного, который осуществляется с целью производства продуктов для третьих лиц.

Объем произведенной продукции и оказанных услуг - стоимость всей выпущенной продукции и оказанных услуг в ценах производителя.

Цена производителя – цена единицы реализуемой продукции в момент ее выхода из «ворот предприятия» без учета НДС и акцизов, торговой и сбытовой наценки, транспортных и других расходов, связанных с движением продукции от производителя к покупателю.

Продукция и оказанные услуги, использованные внутри предприятия - внутренний оборот, т.е. стоимость продукции (работ, услуг) одного структурного подразделения субъекта, предоставленная другому подразделению этого же субъекта для использования.

Незавершенное производство (строительство, полуфабрикаты, инструменты, приспособления собственной выработки) - продукция, не прошедшая всех стадий, предусмотренных технологическим процессом и находящаяся в процессе производства (детали и полуфабрикаты на всех стадиях производственного процесса; изготовленные, но не полностью укомплектованные). Незавершенное строительство и незаконченный капитальный ремонт также относятся к незавершенному производству, если они производятся без контракта с заказчиком, и если за них не поступил платеж.

Производственные расходы - затраты, формирующие себестоимость произведенной продукции и оказанных услуг основного и вторичного видов деятельности.

Непроизводственные расходы - расходы периода, которые включают расходы по реализации продукции и оказанию услуг, административные расходы, расходы на финансирование и прочие расходы.

Материальные затраты - стоимость материальных ресурсов, сформированная исходя из цены их приобретения (без учета НДС, акцизов), включая наценки (надбавки), комиссионные вознаграждения, уплаченные снабженческим, посредническим, внешнеэкономическим организациям, стоимость услуг товарных бирж, таможенные пошлины, расходы на транспортировку, хранение и доставку, осуществляемые силами сторонних организаций и физических лиц, не являющихся персоналом предприятия.

Сырье и материалы; покупные полуфабрикаты и комплектующие изделия - стоимость всех материалов, используемых в процессе изготовления продукции и оказания услуг, с учетом транспортно-заготовительных расходов.

Топливо - стоимость всех видов топлива, как приобретенного со стороны, так и выработанного самим предприятием, расходуемого на технологические цели, выработку всех видов энергии, отопление зданий, транспортные работы по обслуживанию производства, выполненные транспортом предприятия.

Энергия - стоимость всех видов покупной энергии, расходуемой на технологические, энергетические, двигательные и другие производственные нужды субъекта.

Амортизация – процесс постепенного переноса стоимости приобретенного актива на себестоимость продукции или на расходы, который происходит в течение срока полезного использования актива.

3. Нысанда қолданылатын терминдер мен анықтамалар

Қызметкерлердің жалақы қоры – Қазақстан Республикасының заңнамаларына сәйкес салықтар мен басқа ұсталыымдарды (табыс салығы, міндетті зейнетақы жарнамалары) ескере отырып және қаржыландыру көзі мен нақты төлем мерзіміне қарамастан ақшалай және заттай нысанда (лауазымдық қызметқақылар, тарифтік мөлшерлемелер), үстеме ақылар, қосымша ақылар, сыйақылар мен ынталандырушы және өтемдік сипаттағы өзге төлемдер) қызметкерлердің еңбекақысын төлеу үшін ұйымның есептелген ақшалай жиынтық қаражаттары.

Кәсіпорын қаражаты есебінен қызметкерлерге берілетін ақшалай жәрдемақы – ұйымның жойылуына, қызметкерлер санының немесе штатының қысқартылуына байланысты берілетін өтемақылар, бір жолғы материалдық жәрдем (үйлену, бала туу және т.б.), уақытша еңбекке қабілетсіздігіне байланысты өтемақы (жалпы аурулар, жүктілік және бала туу, бала асырап алу), жұмыскерге жұмысберуші кінәсінен денсаулықтың зақымдануын өтеуге (сақтандыру өтеуі жоқ болған жағдайда) төленетін төлемдер.

Тараптық ұйымдар орындаған өндірістік емес сипаттағы қызметтер - құқық, бухгалтерлік есеп және аудит, сәулет, жарнама, банктер, сақтандыру ұйымдары, байланыс қызметтері және басқа өндірістік емес сипаттағы қызметтер саласындағы шығындар.

Басқа шығыстар - мәдени-көпшілік шараларды өткізуге жұмсалған шығыстар, қайырымдылық көмек, өкілдік шығыстар және т.б.

Өнімдерді өткізу мен қызметтер көрсетуден түскен кіріс - алынған және алуға жататын табыс сомасынан қосылған құн салығын, акциздерді алып тастағандағы, сондай-ақ, қайтарылып берілген, тұтынушыларға ұсынылған сауда жеңілдіктері мен баға жеңілдіктерін алып тастағандағы түскен табыс.

Өзге де кірістер – активтердің істен шығуынан, өтеусіз алынған активтердің, мемлекеттік субсидиялар, құнсыздандудың қалпына келтіру, операциялық жалға беру, биологиялық активтер әділ бағасының өзгеруінің кірістері және өзгелер.

Өткізілген өнім мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны - босатылған (тиелген) дайын өнімнің (тауарлардың, қызметтердің) есепке алынған нақты құны.

Қаржыландырудан түскен кірістер – сыйақы, дивиденд, қаржы жалдаудан, жылжымайтын мүлікті инвестициялау операцияларынан, қаржы құралдарының әділ құнының өзгеруінен табыстар мен өзге қаржыландырудан түскен табыстардан тұрады.

Өнімдер өткізу мен қызметтер көрсету бойынша шығыстар - өнімдерді өткізудің және қызмет көрсетудің шығыстары. Оларға: жалақы, өткізу бөлімі жұмыскерлері жалақысынан аударымдар, меншікті сақтандыру шығыстары, іссапар шығыстары, өтемілдік аударымдар мен жылжымайтын мүлік объектілерін камтамасыз ету шығыстары, жүкті жіберу пункттеріне дейін тасымалдау, жүк тиеу-түсіру, маркетингтік қызмет көрсету бойынша шығыстар жатады.

Әкімшілік шығыстар - өндірістік процестерге байланысты емес басқару және шаруашылық шығыстары.

Қаржыландыруға жұмсалған шығыстар – сыйақы, қаржылық жалға беру пайызын өтеуге, қаржы құралдарының әділ құнының өзгеру шығыстары мен өзге шығыстардан тұрады.

Өзге де шығыстар кәдімгі қызмет барысында туындайтын процеске байланысты емес өзге де өндірістік емес шығыстар көрсетіледі, олар активтің істен шығуы мен құнсыздануы, курстық айырма, резервтің жасалуы мен үмітсіз міндеттердің жоюылуы, операциялық жалға беру шығыстары, биологиялық активтер әділ бағасының өзгеруінің шығыстары және т.б.

Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар табыстың қолданыстағы мөлшерлемесімен анықталатын корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар көрсетіледі.

Азшылық үлесі – бұл еншілес компанияның үлесіне келетін таза қызмет нәтижелерінің және таза активтерінің сол бөлігі, аналар компаниясы басқа еншілес компаниялар арқылы тікелей немесе жанама иеленбеген.

Дебиторлық берешек – жеке және заңды тұлғалардан, кәсіпорынға олармен шаруашылықтың өзара қатынасының қорытындысында тиіс борыштар сомасы. Оның ішіне жөнелтілген өнім, орындалған жұмыстар мен көрсетілген қызметтер үшін борыштар кіреді.

Міндеттемелер бойынша берешек – кәсіпорындардың уақытша тартылған және тиісті жеке және заңды тұлғаларға қайтарылған ақшалай қаражаттар. Кредиторлық берешекті жөнелтілген өнімге төленбеген төлемдер, төленбеген салықтар, есептелінген еңбекақының төленбеген төлемақылары құрайды.

Салықтар мен бюджетке төленетін міндетті төлемдер, әлеуметтік сақтандыру бойынша аударымдар, жинақтаушы зейнетақы қорына аударымдардың барлығы - өнімнің (жұмыстардың, қызмет көрсетулердің) өзіндік құнына қосылатынына немесе қосылмайтынына қарамастан, есепке алуларды шегергендегі бюджетке аударуға есептелінген салық төлемдерінің сомасы және нақты аударымдардың сомасы көрсетіледі.

3. Термины и определения, используемые в форме

Фонд заработной платы работников - численные суммарные денежные средства организации для оплаты труда работников в денежной и натуральной форме (должностные оклады, тарифные ставки), доплаты, надбавки, премии и иные выплаты стимулирующего и компенсирующего характера), с учетом налогов и других удержаний (подходный налог, обязательные пенсионные взносы) в соответствии с законодательством РК и независимо от источника их финансирования и срока фактических выплат.

Денежные пособия работникам за счет средств предприятия – компенсации, выплачиваемые в результате ликвидации организации, сокращения численности или штата работников, материальная помощь, оказываемая работнику в разовом порядке (свадьба, рождение ребенка и т.д.), социальные пособия по временной нетрудоспособности (общие заболевания, беременность и роды, усыновление или удочерение детей и т.д.), выплаты работнику в возмещение вреда, причиненного увечьем или иным повреждением здоровья по вине работодателя (при отсутствии страхового возмещения).

Услуги непроизводственного характера, выполненные сторонними организациями – затраты на услуги в области права, бухгалтерского учета и аудита, архитектуры, на рекламу, услуги банков, услуги страховых организаций, услуги связи и другие услуги непроизводственного характера.

Другие расходы – расходы на проведение культурно-массовых мероприятий, благотворительная помощь, представительские расходы и т.п.

Доход от реализации продукции и оказания услуг - сумма полученного и подлежащего к получению дохода за минусом налога на добавленную стоимость, акцизов, а также стоимости возвращенных товаров, скидки с продаж и скидки с цены, представленных покупателю.

Прочие доходы - доходы от выбытия активов, от безвозмездно полученных активов, от государственных субсидий, от восстановления убытка от обесценения, от курсовой разницы, от операционной аренды, от изменения справедливой стоимости биологических активов, и прочие.

Себестоимость реализованной продукции и оказанных услуг - фактическая себестоимость отпущенной (отгруженной) готовой продукции (работ, услуг).

Доходы от финансирования - доходы по вознаграждениям, дивидендам, от финансовой аренды, от операций с инвестициями в недвижимость, от изменения справедливой стоимости финансовых инструментов и прочие доходы от финансирования.

Расходы по реализации продукции и оказанию услуг - расходы, связанные с реализацией продукции и оказанием услуг. К ним относятся: заработная плата, отчисления от заработной платы работников отдела сбыта, расходы по страхованию собственности, командировочные расходы, амортизационные отчисления и расходы по содержанию объектов недвижимости, транспортировка грузов до пункта отправления, погрузочно-разгрузочные работы; расходы на маркетинговые услуги и другие аналогичные расходы.

Административные расходы - управленческие и хозяйственные расходы, не связанные с производственным процессом.

Расходы на финансирование – расходы по вознаграждениям, на выплату процентов по финансовой аренде, расходы от изменения справедливой стоимости финансовых инструментов и прочие расходы на финансирование.

Прочие расходы - прочие непроизводственные расходы, которые возникают независимо от процесса обычной деятельности: выбытие и обесценение активов, курсовая разница, создание резерва и списание безнадежных требований, расходы по операционной аренде, расходы от изменения справедливой стоимости биологических активов и др.

Расходы по корпоративному подоходному налогу - расходы по корпоративному подоходному налогу, определяемые в соответствии с действующим Налоговым законодательством.

Доля меньшинства - часть чистых результатов деятельности и чистых активов дочерней компании, приходящаяся на долю, которой материнская компания не владеет прямо или косвенно через дочерние компании.

Дебиторская задолженность - сумма долгов, причитающаяся предприятию, от юридических или физических лиц в итоге хозяйственных взаимоотношений с ними. Включает в себя долги за отгруженную продукцию, выполненные работы и оказанные услуги.

Задолженность по обязательствам - денежные средства, временно привлеченные предприятием и подлежащие возврату соответствующим юридическим и физическим лицам. Кредиторскую задолженность составляют неосуществленные платежи за отгруженные товары, неоплаченные налоги, невыплаченная начисленная заработная плата и др.

Налого и другие обязательные платежи в бюджет, отчисления по социальному страхованию, отчисления в накопительные пенсионные фонды - суммы начисленных к перечислению в бюджет налоговых платежей за вычетом зачетов, вне зависимости от того, включаются они в себестоимость продукции (работ, услуг) или нет, и суммы фактических отчислений.

3. Нысанда қолданылатын терминдер мен анықтамалар

Қорлар – қызмет көрсетілгенде немесе сату үшін өндірістік процесінде қолдануға бағытталған кәсіпорынның қысқа мерзімді активтері.

Ақша қозғалысы – ақшаның мерзімде түсуі және істен шығуы көрсетіледі, операциялық қызметтері, инвестициялық қызметтері және қаржы қызметтері бойынша сыныпталады.

Операциялық қызметтен ақшалай қаражаттарының қозғалысы - операциялық қызмет есебінен таза пайданы қалыптастырған операциялардан ақшалай қаражаттары көрсетіледі:

- тауар сатудан және қызметтер көрсетуден ақшалай түсімдері;
- лицензиямен қолдану құқығын көрсетуден, қаламақы, комиссиялық сыйақылар мен басқа табыстаран ақшалай түсімдері;
- тауар мен қызметтер жеткізушілеріне ақшалай төлемдері;
- жұмыскерлерге ақшалай төлемдер.

Инвестициялық қызметтен ақшалай қаражаттарының қозғалысы – ақша баламаларына жатпайтын, айналымдық емес активтер мен басқа инвестицияларды сатып алынған және сатылған ақша ағымдары көрсетіледі:

- мүлік, машиналар мен жабдықтар, айналымдық емес активтерді сатып алумен байланысты ақшалай, сондай-ақ өзірлеме мен жеке құрылысқа жұмсалған капиталдандырығыш шығындармен байланысты төлемдер;
- негізгі құрал-жабдықтарды, материалдық емес активтерді және басқа айналымдық емес активтерді сатудан түскен ақшалай қаражаттар;
- акционерлік капитал мен қарыздық құралдарға, кәсіпорынның бірлескен қызметіне қатысу үлестеріне қатысты ақшалай қаражаттардың төлемдері мен түсімдері;
- басқа кәсіпорындарға көрсетілген ақшалай несиелер және осы несиелерді өтеумен байланысты ақшалай қаражаттардың түсімі;

Қаржы қызметінен ақшалай қаражаттарының қозғалысы – инвесторлар мен кредиторлардан ақша тарту операцияларынан ақшалай қаражаттарын алу және жаратулары көрсетіледі, яғни қарыз қаражаттары мен меншіктік капиталмен байланысты операциялар:

- акция шығаруынан немесе өзге акционерлік аспаптарынан ақшалай қаражаттардың түсімі
- қарыздық міндеттемелерді шығарудан, кредиттер мен басқа қысқа не ұзақ мерзімді қарыз алудан ақшалай қаражаттардың түсімі;
- акционерлерге кәсіпорын акцияларын сатып алумен байланысты ақшалай төлемдері;
- қарыз ақшалай қаражаттарды қайтарумен байланысты ақшалай төлемдер;
- жалгердің қаржылық лизингіне қатысты бар қаржылық міндеттемелердің азаю есебіне ақшалай төлемдері;

Шетелдік валютадағы операциялардан түскен ақшалай қаражаттар қозғалысы – тек операция жүзеге асырылған күнінің рыноктық валюта ауыстыру курсы қолданып, теңгеге аударылған шетелдік валютадағы операциялардан ақшалай қаражаттардың қозғалысы көрсетіледі.

Бұл жердегі шетелдік валютадағы операциялар - шетелдік валютадағы төлемдер, сондай-ақ шетелдік валютада жасалатын мәмілелер болып саналады:

- құны шетелдік валютада өрнектелген активтерді сатып алғанда немесе сатқанда;
- төлем немесе алу сомасы шетелдік валютада орнатылған қарыздарды алғанда немесе бергенде;
- активтерді сатып алғанда немесе өткізгенде, міндеттемелерді өз басына алу немесе өтеу шетел валютасында өрнектелген.
- Одан басқа, шетелдік валютадағы операцияларға шетелдік валютасына байлаулы операциялар бойынша ұлттық валютадағы төлемдердің жасалуын жатқызу керек.

Айқындама – есепті күніне түпкілікті валюта айырбастау курсы қолданып теңгені қайта саналған, шетелдік валютада өрнектелген, активтер мен міндеттемелер бойынша жалпы айқындамасы көрсетіледі.

3. Термины и определения, используемые в форме

Запасы - краткосрочные активы предприятия, предназначенные для использования в производственном процессе, при предоставлении услуг или для продажи.

Движение денег – поступление (выбытие) денег за период, классифицирующееся по операционной, инвестиционной и финансовой деятельности.

Движение денег от операционной деятельности - денежные средства от следующих операций, которые сформировали чистую прибыль за счет операционной деятельности:

- от продажи товаров и оказания услуг;
- от предоставления прав пользования лицензиями, гонораров, комиссионных вознаграждений и иных доходов;
- выплаты поставщикам товаров и услуг;
- выплаты работникам.

Движение денег от инвестиционной деятельности - денежные потоки от приобретения и продажи внеоборотных активов и других инвестиций, не относящихся к денежным эквивалентам:

- приобретение имущества, машин и оборудования, нематериальных и прочих внеоборотных активов, а также платежи, связанные с капитализируемыми расходами на разработки и на собственное строительство;
- продажа основных средств, нематериальных активов и других внеоборотных активов;
- платежи и поступления денежных средств, относящиеся к акционерному капиталу и долговым инструментам, долям участия в совместной деятельности предприятий;
- денежные ссуды, представленные другим предприятиям и поступление денежных средств, связанные с погашением таких ссуд.

Движение денег от финансовой деятельности - получение и расходование денежных средств от операций по привлечению денег от инвесторов и кредиторов, т.е. операций, связанных с заемными средствами и собственным капиталом:

- поступление денежных средств от выпуска акций или иных акционерных инструментов;
- поступление денежных средств от выпуска долговых обязательств, кредитов и других кратко- или долгосрочных заимствований;
- денежные платежи акционерам в связи с приобретением или выкупом акций предприятия;
- денежные платежи, связанные с возвратом заемных денежных средств;
- денежные платежи арендатора в счет уменьшения существующих финансовых обязательств, относящихся к финансовому лизингу.

Движение денег от операций в иностранной валюте - движение денежных средств от операций в иностранной валюте, пересчитанное в тенге с применением рыночного курса обмена валют на дату совершения операций.

ных средств от операций в иностранной валюте, пересчитанное в тенге с применением рыночного курса обмена валют на дату совершения операций.

Под операциями в иностранной валюте понимаются платежи в иностранной валюте, а также сделки, совершаемые в иностранной валюте:

- покупка или продажа активов, стоимость которых выражена в иностранной валюте;
- получение или предоставление займов, по которым суммы к оплате или получению установлены в иностранной валюте;
- приобретение или реализация активов, принятие на себя или погашение обязательств, выраженных в иностранной валюте.

Кроме того, к операциям в иностранной валюте следует относить осуществление платежей в национальной валюте по операциям с привязкой к иностранной валюте.

Позиция – валовая позиция по активам и обязательствам, выраженным в иностранной валюте, пересчитанная в тенге с применением конечного курса обмена валют на отчетную дату.

4. Әдіснамалық түсініктемелер

Негізгі және қосалқы қызмет түрлері бөліністерін толтырғанда ұяларда қызмет түрінің 5-таңбалық кодын көрсету қажет (ЭҚЖС бойынша).

Статистикалық есептерде «түзетпе» ұғымы қолданылмайды, сондықтан осындай жағдайлар туындаған кезде сторнолық жазбасы нақты шоттардың дебеттік немесе кредиттік айналымдарының есуі (азаяуы) ретінде тұлғалануы керек.

«Шығыстар» бөлімінде статистикалық есептерде деректерді есепке алғанда екі рет санамас үшін қайта сатуға пайдаланатын тауарлардың құнын есепке алмау керек, себебі оларды тауар өндірушінің есебімен ескерілген.

2-бөлімде 19-жол бойынша «басқа шығыстарға» басқалардың жүйелеріне кірмеген барлық шығыстар жатады (7300, 7400 бөлімшелер шоттары және басқалар).

Өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтер көлемі өткізілген дайын өнімнің және көрсетілген қызметтер көлемінің (сауда жасау үшін сатылып алынған тауарлардың құнын, ҚҚС-ын, акциздерін есептемей), кәсіпорын ішінде пайдаланылған өнім мен көрсетілген қызметтердің, сату үшін қоймаларда сақтаулы тұрған дайын өнім қорының өзгерісін, аяқталмаған өндіріс пен құрылыс қалдықтарының көбеюін (кемуін) қамти отырып анықтайды.

Саудамен айналысатын кәсіпорындар үшін өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтер көлемі сатылған тауар мен сатылып алынған тауар бағасының арасындағы құндық айырмашылықтан құралады. Тауарлар сатылып алынған бағасынан төмен бағамен сатылып қалған жағдайда, өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтер көлемі айналым шығындарының шамасына тең келмек.

Өндірістік кәсіпорындар үшін өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтер көлемі тапсырыс берушінің шикізатынан өндірілген өнім құны мен зауыт ішіндегі айналымдық құнынан құралады.

Айырбастау пункттері үшін өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтер валюта сату мен сатып алу құнының арасындағы айырмашылық болып табылады.

Аландар мен жабдықтарды жалға берумен айналысатын кәсіпорындар үшін жалдау қызметінен түскен табыс пен жалға берілетін құралдарды ұстауға жұмсалатын шығындар арасындағы айырмашылық өндірілген өнім көлемі болып есептеледі.

Қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындары, мейрамханалар үшін өндірілген өнім мен көрсетілген қызмет көлемі дайын тамақты қоса есептелінген тауар айналымына тең. Барда және мейрамханаларда сатылған сусындар мен өнімдер материалдық шығындар болып есептеледі және олар өндірілген өнімнің көлеміне кіреді.

Қонақ үйлердің өндірілген өнімі мен көрсетілген қызмет түрлеріне мейрамханалық қызметті қоса ұсынылған қызмет түрлері жатады.

Қаржы делдалдары (МКҰ, кредиттік серіктестіктер, ломбардтар, басқалар) үшін өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтер көлемі қаржы делдалдарының меншікті табысынан (өзінің меншікті құрал-жабдықтарын инвестициялау арқылы алған таза табыстан басқа) кредиторларға төленген пайыздардың айырмасы жанама есептелінген қызметтердің көлемі жатады.

Саудамен айналысатын кәсіпорындар үшін өткізілген өнім мен көрсетілген қызмет түрлерінен түскен табыс сатылған тауарлардың сатып алу құнын ескере отырып анықталады.

Өнімдерді өткізу мен қызметтер көрсетуден түскен кірісті сауда қызметімен айналысатын мекемелер өткізілген тауарды сатып алынған құнымен есептеп көрсетеді.

Жалпы пайда өнімдерді өткізу мен қызметтер көрсетуден түскен кіріс пен өткізілген өнім мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құнының арасындағы айырмашылық ретінде анықталады.

Салық салынғанға дейінгі пайда (залал) жалпы пайдаға қаржыландырудан кірістерді қосқанда, өзге де кірістерді қосып, өнімдерді өткізу мен қызметтерді көрсету бойынша шығыстар алынғанда, қаржыландырудан шығыстарды алғанда, өзге де шығыстарды алғанда анықталады.

Операциялық, инвестициялық, қаржылық қызметінен ақшалай қаражаттардың таза сомасы – бұл операциялық, инвестициялық, қаржылық қызметтерінен ақшалай қаражаттарының түсімімен шығының айырмасы.

Шетелдік валютасындағы таза айқындама шетелдік валютасындағы активтер мен шетелдік валютасындағы міндеттемелер айырмасына тең.

Бухгалтерлік баланс Ұлттық және халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сай толтырылады.

5. Арифметика-логикалық бақылау

1-бөлім

Бөлімдер аралығында бақылау

4-жол 1- баған = 6-жол (1-баған - 2-баған) 6-бөлім

5- жол 1-баған = 8-жол (1-баған - 2-баған) 6-бөлім + 18-жол (1-баған - 2-баған) 6-бөлім

2-бөлім

18-жол = \sum 1, 8, 9, 10, 11, 12

4. Методологические пояснения

При заполнении показателей в разрезе основного и вторичного видов деятельности указать в ячейках 5-значный код вида деятельности (по ОКЭД).

В статистических отчетах не используется понятие «сторно», поэтому при возникновении таких ситуаций сторнировочная запись должна быть выражена как увеличение (уменьшение) дебетовых или кредитовых оборотов конкретных счетов.

Для исключения двойного учета данных в статистических отчетах, при заполнении раздела «Расходы» не включать в затраты стоимость товаров, приобретенных для перепродажи, так как они уже были учтены производителем товара.

В разделе 2 по строке 19 «другие расходы» отражаются все не включенные в другие группировки расходы (счета подразделов 7300, 7400 и другие).

Объем произведенной продукции и оказанных услуг определяется суммированием объема реализованной продукции и оказанных услуг (без учета стоимости товаров, купленных для перепродажи, НДС, акцизов), продукции и оказанных услуг, использованных внутри предприятия, изменения запасов готовой продукции, находящихся на складах и предназначенных для продажи, прироста (уменьшения) остатка незавершенного производства и строительства.

Для предприятий, занимающихся торговой деятельностью объем произведенной продукции и оказанных услуг определяется разницей между доходом от реализации товаров и расходами на приобретение товаров. В случае реализации товаров по цене, равной или ниже стоимости приобретенных товаров, объем произведенной продукции и оказанных услуг по торговой деятельности будет равен величине издержек обращения.

Для промышленных предприятий объем произведенной продукции и оказанных услуг приводится с учетом стоимости продукции, произведенной из давальческого сырья, и стоимости внутривозвратного оборота.

Для обменных пунктов объемом произведенной продукции и оказанных услуг является разница между стоимостью продажи и покупки валюты.

Для предприятий, занимающихся сдачей в аренду площадей и оборудования объемом произведенной продукции и оказанных услуг является разница между доходом от аренды и затратами на содержание сдаваемых в аренду средств.

Для предприятий общественного питания, ресторанов объем произведенной продукции и оказанных услуг приравнивается к его товарообороту, включая поставку готовой пищи. При этом проданные напитки и продукты являются материальными затратами и включаются в объем произведенной продукции.

Для гостиниц объемом произведенной продукции и оказанных услуг является предоставление гостиничных услуг, включая услуги ресторанов.

Для предприятий, занимающихся микрокредитованием (МКО, кредитные товарищества, ломбарды, другие), объемом произведенной продукции и оказанных услуг финансового посредничества является стоимость услуг, определяющаяся косвенным путем как разница между доходами от собственности, полученными финансовыми посредниками (за исключением чистого дохода, полученного от инвестирования их собственных средств), и процентами, выплаченными их кредиторам.

Доход от реализации продукции и оказания услуг для предприятий, занимающихся торговой деятельностью отражается с учетом покупной стоимости реализованных товаров.

Валовая прибыль определяется разницей дохода от реализации продукции и оказания услуг и себестоимости реализованной продукции и оказанных услуг.

Прибыль (убыток) до налогообложения определяется разницей между суммой валовой прибыли, доходов от финансирования, прочих доходов и суммой расходов по реализации продукции и оказанию услуг, расходов на финансирование и прочих расходов.

Чистая сумма денежных средств от операционной, инвестиционной, финансовой деятельности определяется разницей между поступлением и выбытием денежных средств от операционной, инвестиционной, финансовой деятельности.

Чистая позиция в иностранной валюте определяется разницей между активами в иностранной валюте и обязательствами в иностранной валюте.

Бухгалтерский баланс заполняется в соответствии с Национальными и международными стандартами финансовой отчетности.

5. Арифметико-логический контроль

Раздел 1

Контроль между разделами

Стр 4 гр1 = стр 6 разд 6 (гр 1-гр 2)

Стр 5 гр1 = стр 8 разд 6 (гр 1-гр 2) + стр 18 разд 6 (гр 1-гр 2)

Раздел 2

стр.18= \sum стр.1,8,9,10,11,12

5. Арифметика-логикалық бақылау

3-бөлім

4-жол = 1-жол - 3-жол барлық бағандар үшін

11-жол = 4-жол+ 5-жол+ 6-жол - 7-жол - 8-жол – 9-жол – 10-жол

Бөлімдер аралығында бақылау

12-жол 1-баған = 2-жол 1- баған 4-бөлім - мүмкін болатын бақылау

Егер кәсіпорын саудамен айналысатын болса, онда 3-бөлім

2-жол \neq 0

6-бөлім

11-жол = 1-ден - 4-ті қоса, 10-жолдар жиынтығына

19-жол = 12- ден 17-ті қоса жолдар жиынтығына

20-жол = 11- жол, 19-жол жиынтығына

26-жол = 21, 23, 24, 25-жолдар жиынтығына

31-жол = 27, 29, 30-жолдар жиынтығына

39-жол = 32-ден 38-ді қоса жолдар жиынтығына

40-жол = 26, 31, 39-жолдар жиынтығына

20-жол = 40-жол барлық бағандар үшін

7-бөлім

10-жол = 1-жол - 4-жол

19-жол = 11-жол - 15-жол

31-жол = 20-жол - 25-жол

32-жол = 10, 19, 31-жолдар жиынтығына

Бөлімдер аралығында бақылау

1-жол 2-баған 6-бөлім +/- 32-жол 1-баған 7-бөлім = 1-жол 1-баған 6-бөлім

8-бөлім

10-жол = 1, 6-жолдар жиынтығына

23-жол = 11, 17-жолдар жиынтығына

24-жол = 10-жол - 23-жол

Бөлімдер аралығында бақылау

20-жол 1-баған 6-бөлім \geq 10-жол 1-баған 8-бөлім

26, 31-жолдар жиынтығына 1- баған 6-бөлім \geq 23-жол 1-баған 8-бөлім

1-жол 1-баған 6-бөлім \geq 2- жол 1-баған 8-бөлім

2-жол 1-баған 6-бөлім \geq 3-жол 1-баған 8-бөлім

3-жол 1-баған 6-бөлім \geq 4-жол 1-баған 8-бөлім

11-жол 1-баған 6-бөлім \geq 1-жол 1-баған 8-бөлім

12-жол 1-баған 6-бөлім \geq 7-жол 1-баған 8-бөлім

13-жол 1-баған 6-бөлім \geq 8-жол 1-баған 8-бөлім

19-жол 1-баған 6-бөлім \geq 6-жол 1-баған 8-бөлім

26-жол 1-баған 6-бөлім \geq 11-жол 1-баған 8-бөлім

21-жол 1-баған 6-бөлім \geq 12-жол 1-баған 8-бөлім

22-жол 1-баған 6-бөлім \geq 13-жол 1-баған 8-бөлім

24-жол 1-баған 6-бөлім \geq 15-жол 1-баған 8-бөлім

31-жол 1-баған 6-бөлім \geq 17-жол 1-баған 8-бөлім

5. Арифметико-логический контроль

Раздел 3

стр. 4 = стр.1 – стр.3

стр.11 = стр. 4+5+6 – стр.7- 8- 9- 10

Контроль между разделами

Стр.12 гр.1 = стр.2 гр.1 разд.4 допустимый контроль

Если предприятие занимается торговлей, то стр.2 разд 3 \neq 0

Раздел 6

стр. 11 = сумме строк с 1 по 4, 10

стр. 19 = сумме строк с 12 по 17

стр. 20 = сумме строк 11, 19

стр. 26 = сумме строк 21, 23, 24, 25

стр. 31 = сумме строк 27, 29, 30

стр. 39 = сумме строк с 32 по 38

стр. 40 = сумме строк 26, 31, 39

Стр. 20 = стр. 40 по всем графам

Раздел 7

стр.10 = стр.1 – стр.4

стр.19 = стр.11 - 15

стр.31 = стр.20 – стр.25

стр.32 = сумме строк 10, 19, 31

Контроль между разделами

Стр.1 гр.2 разд. 6 +/- стр. 32 гр.1 разд.7 = стр.1 гр.1 разд.6

Раздел 8

стр.10= сумме строк 1, 6

стр.23= сумме строк 11,17

стр.24= стр. 10 – стр. 23

Контроль между разделами

стр.20 гр.1 разд.6 \geq стр.10 гр.1 разд.8

сумма строк 26,31 гр.1 разд.6 \geq стр.23 гр.1 разд.8

стр.1 гр.1 разд.6 \geq стр.2 гр.1 разд.8

стр.2 гр.1 разд.6 \geq стр.3 гр.1 разд.8

стр.3 гр.1 разд.6 \geq стр.4 гр.1 разд.8

стр.11 гр.1 разд.6 \geq стр.1 гр.1 разд.8

стр.12 гр.1 разд.6 \geq стр.7 гр.1 разд.8

стр.13 гр.1 разд.6 \geq стр.8 гр.1 разд.8

стр.19 гр.1 разд.6 \geq стр.6 гр.1 разд.8

стр.26 гр.1 разд.6 \geq стр.11 гр.1 разд.8

стр.21 гр.1 разд.6 \geq стр.12 гр.1 разд.8

стр.22 гр.1 разд.6 \geq стр.13 гр.1 разд.8

стр.24 гр.1 разд.6 \geq стр.15 гр.1 разд.8

стр.31 гр.1 разд.6 \geq стр.17 гр.1 разд.8